

НАЧАЛО

СТАТУТ

ЦЕНТРОВЕ

АКАДЕМИЧЕН
ЦЕНТЪР ЗА
ЛИТЕРАТУРА И
КУЛТУРА

ИЗДАТЕЛСТВО

ГАЛЕРИЯ

УСЛУГИ

ИСТОРИЯ

КОНТАКТИ

СГРАДАТА

ФОТОАРХИВ

АРХИВ

Юбилейният концерт на Студентския дом

На 2 декември в зала 2 на НДК се състоя Тържественият юбилеен концерт, посветен на 70-годишнината от създаването на Студентския дом. Концертът беше открит с изпълнение на „Химн на студентската младеж“ от Академичен хор „Ангел Манолов“. След това бяха прочетени поздравителни адреси от [проф. Огнян Герджиков](#), председател на XXXIX Народно събрание и от [доц. д-р Игор Дамянов](#), министър на образованието и науката.

След тях юбилейно слово произнесе [Пламен Дойнов](#), директор на Националния студентски дом.

По-нататък програмата на концерта съдържаше:

- Изпълнения на Академичен хор „Ангел Манолов“, диригент Дарена Попова — „Мари моме“, муз. Добри Христов, „Баба Минковца“, муз. Александър Морфов, „Маринада“, муз. Антони Перез Моя.
- Съвместно изпълнение на Академичния хор и Студентския оркестър при Музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ с ръководител Пламен Джуров на „Аве Мария“ и „Мизерере“ от Гаетано Доницети — първо изпълнение в България.
- Връчване на почетни юбилейни грамоти на творци и изпълнители — възпитаници на Академичния хор и Студентския дом.
- Откъс от спектакъла на Театър-студия „Студентина“ „Приказките на стария мост“, режисьор Костадин Бонев, продуцент Милуша Божинова.
- Връчване на почетни юбилейни грамоти на творци и изпълнители — възпитаници на Театър-студия „Студентина“ и Студентския дом.

- Изпълнение на народната песен „Калиманко“ от Сандрин Монлезон — студентка в Сорбоната (Франция), възпитаничка на Академичен фолклорен ансамбъл.
- Връчване на почетни юбилейни грамоти на творци и изпълнители — възпитаници и ръководители на Академичния фолклорен ансамбъл и Студентския дом.
- Изпълнение на „Варненски танц“ от Академичен фолклорен ансамбъл, главен художествен ръководител Иван Тодоров.
- Изпълнения на Мистерията на българските гласове, диригент Дора Христова: „Мома хубава“, муз. Петър Лъондев, „Листнисе, горо“, муз. Стефан Мутафчиев, „Дилмано, дилберо“, муз. Красимир Кюркчийски.
- Връчване на почетни юбилейни грамоти на творци и служители — възпитаници и ръководители на Студентския дом.
- Изпълнение на „Шопски танц“ от Академичен фолклорен ансамбъл.
- Накрая всички студенти и творчески състави, участници в концерта, излязоха на сцената и запяха заедно „Многая лета...“.

Проф. Огнян Герджиков
Председател на XXXIX Народно събрание

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

До организаторите и участниците в тържествения юбилеен концерт по случай 70-годишнината от създаването на Националния студентски дом

Уважаеми дами и господа,

Скъпи приятели на Националния студентски дом!

За мене, като университетски преподавател и български държавник, е особено удоволствие да отправя сърдечни поздрави по случай 70-годишнината на Националния студентски дом. Радостен съм искрено да приветствам организаторите, участниците и гостите на днешния тържествен концерт, посветен на забележителния юбилей.

Вярвам, че 70-годишнината на Националния студентски дом е щастлив празник и основателна гордост за българската академична култура. През десетилетията тази уникална институция винаги с чест изпълнява своята възвишена мисия, вградена в основите ѝ от радетелите на възрожденската ни образователна традиция.

Впечатляващо е, че през последното десетилетие Студентският дом убедително доказва способността си да бъде отлично организирано съвременно средище на творческото въображение и духовността, на младежката воля за личностно развитие и реализация. Дълбоко убеден съм, че Домът ще продължи упешно да усъвършенства своята способност ползотворно да насърчава и подпомага студентската артистична, научна, организационна и социална изява.

Приемете приятелските ми пожелания Националният студентски дом винаги да бъде все така гостоприемна сцена за талантливите млади хора, отзивчив съмишленик на смелите им идеи, верен посредник в творческото и научното им развитие.

Честит юбилей и на добър час!

2 декември 2003 г.

Доц. д-р Игор Дамянов

Министър на образованието и науката

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

До ръководството и студентите от творческите формации на Национален студентски дом

Уважаеми творци,

Скъпи студенти,

Всички живеем в съвременния реален свят и сме склонни да приемем, че той е един и същ за всички нас. Но както в приказката за слепеца и слона, няма дори двама души, които да възприемат нещата еднакво. Различността се дължи на факта, че всеки носи у себе си един друг свят — малък и личен, стойностен и уникален. Сигурен съм, че точно с този свой уникален свят сте избрали творческите си занимания в Националния студентски дом.

Вие сте определили професионалния си път с избраната академична специалност. Тук, под покрива на Дома, ви събира голямата любов към изкуството. Вече 70 години творческите студентски формации присъстват активно в културния живот на столицата и страната. Вашите идеи, творческият заряд и волята да търсите, да променят себе си и света около себе си утвърдиха в годините Националния студентски дом като авторитетно академично културно средище.

Поздравявам ви най-сърдечно със 70-годишнината от създаването на Студентския дом и ви желая здраве, сила на духа и нови творчески успехи. Да не забравяме, че

живот, лишен от проявите на творческото мислене, просто не си струва да бъде живян.

Честита годишнина!

2 декември 2003 г.
София

Пламен Дойнов
ЮБИЛЕЙНО СЛОВО

Произнесено на 2 декември 2003 година на Тържественния юбилеен концерт, посветен на 70-годишнината от създаването на Студентския дом

Уважаеми госпожи и господа
Уважаеми колеги,
Скъпи приятели на Студентския дом,
Скъпи студенти,

В началото сме на традиционния концерт на Националния студентски дом по случай Празника на българските студенти — 8 декември. В края сме на целогодишните чествания на 70 години от създаването на Студентския дом — един от най-старите в Европа и първи студентски дом на Балканите. През цялата 2003 година празнувахме, но и осмисляхме историята, припомняхме си имената на създателите и отваряхме брод за новите идеи на днешните студенти, формулирахме смисъла на битието на един достолепен Дом и чертаехме визии за неговото по-добро бъдеще.

На 14 май на нашата юбилейна конференция в Студентския дом събрахме елита на европейското студентско движение — над 30 представители на студентски съюзи от цяла Европа. На 30 май — Празникът на Студентския дом — осветихме паметна плоча в чест на създателите и дарителите на Дома, възстановихме огромна част от техните имена и портрети, събрахме в книга спомените за това уникално академично средище, разтуптахме сърцето на София с концерт на площад „Народно събрание“. Спектакли, концерти, компактдискове, книги и конкурси честваха цяла година юбилея в своите реални и виртуални пространства. Сега на 4 декември ще се открие петото издание на Дните на студентската и университетската книга, а на 8 декември

— след пауза от дълги години — Националният студентски дом отново ще бъде разтърсен от голям студентски купон.

„Какво повече?“ — ще кажете вие. И наистина — какво повече може да се добави към тържествените жестове и юбилейния възторг?

Но ми позволете да споделя едно съмнение към юбилейната еуфория. Юбилеите са благодатно време за лесен патос, с който да възпеем нашата абстрактна гордост от стореното, да се издигнем на крилете на доволството, откъдето радостно да наблюдаваме украсените за случая постижения.

Но ако се спуснем по улея на елейните юбилейни думи, ще пропуснем нещо далеч по-съществено — личното човешко осмисляне на историята, малките чудеса, които всеки от нас е преживял в Студентския дом.

Често не си даваме сметка колко е важно самото име на Студентския дом. Той не е *център*, не е *дворец*, не е и *палата*... Той е именно Дом — обител на студентите. На студентите, които имат идеи и искат да създават изкуство и наука, да осъществяват професионални проекти, да правят живота си по-смислен и по-интересен.

Не случайно в нашия всекидневен език ние го наричаме просто *Дома*. Защото в него ежедневно се постига някаква трудно обяснима интимна заедност на младата академична общност. Неизчислим е броят на студентите, които именно в кино „Царя“ на Студентския дом са видели първите в живота си игрални филми; които „зад опашката на Коня“ са насрочили своята първа любовна среща; които именно от залите на Дома са поели към първия си спектакъл и концерт, към първата си книга, към първото сбъдване на красивата си мечта да творят изкуство. Затова историята на Студентския дом е преди всичко лична история на всеки един от нас. И поне днес нека си дадем сметка, че всеки от нас не чества голямата история на една национална институция, а празнува своята малка човешка история, която е преживял в Студентския дом. И ударите които всеки от нас чува в този момент не са от тържествени юбилейни камбани — това са ударите на неговото все още живо студентско сърце.

Това, според мен, е най-важното, което трябва да разберем за юбилея на Студентския дом — че това е именно Дом. Дом не на всички студенти, а на всеки студент.

Много хора, които през последните 70 години са били свидетели на безброй катаклизми, разгроми, грабежи, разхищения, тъмни и нечестни сделки, ще приемат с успокоение, че най-голямото постижение на Студентския дом се състои във самия факт, че го има. И наистина, когато си зададем простичкия въпрос „Можеше ли да го няма днес Студентския дом?“, сами ще се учудим от простотата на отговора: „Можеше!“

Студентският дом можеше да го няма, ако не беше мечтата на студента Стилиян Чилингиров, който през 1904 г. убеди министъра на народното просвещение проф. Иван Шишманов да бъде създаден фонд за построяване на студентска клубна сграда.

Студентският дом можеше да го няма, ако не бяха усилията на хилядите студенти на България, които от началото на XX век до изграждането му през 1933 г. отделяха от нищожните си средства такси за построяване на сградата, провеждаха благотворителни акции в София и цялата страна, сами участваха в изкопните работи на площад „Народно събрание“.

Студентският дом можеше да го няма, ако нямаше политици, министри, общественици, сановници и държавници като цар Борис III, Григор Василев, проф. Александър Цанков, проф. Георги Данаилов, Екзарх Стефан, Никола Мушанов, Стоян Костурков, Иван Абаджиев, Иван Башев, Филип Димитров, проф. Николай Василев, проф. Илчо Димитров, Веселин Методиев... (Нека не ни учудва политическата пъстрота на имената!)

Студентският дом можеше да го няма, ако не бяха хората, които го възстановиха в края на 50-те години и го превърнаха в магнетично академично средище — Константин Габровски, Стефан Енчев, Димитър Данев, Янаки Русев, Ганка Константинова, Борис Семерджиев, пеядата художествени ръководители — Иван Тодоров, Андрей Михайлов, Алипи Найденов, Панайот Славчев, Васил Кацев, Любен Гройс и много, много други.

Студентският дом можеше да го няма, ако зад всички негови прояви не стояха студентите — автентичните студенти на България — които не само отваряха нови проходи в старата планина на изкуството, но и когато се наложеше, излизаха на площада, за да защитят идеята „Студентски дом“ и не позволяваха тяхната сграда да се превърне в неясен продукт на поредния социален експеримент.

Но както обичат да повтарят професионалните историци, в историята не съществува думата „ако“. Студентският дом го има вече 100 години — като идея и 70 години — като сграда.

Най-баналните думи, които могат да се изрекат за един юбилей са, че е настъпило време за равностметка. Е, добре, нека се опитаме да изравним сметката! Сметката между миналото и настоящето, между настоящето и бъдещето, между трите заедно. И така: миналото — 70 години; настоящето — декември 2003 година; бъдещето — неизвестно. Не можем да изравним сметката на историята!

Там, където властват сенките на скъпи предходници, където се помнят делата на конкретни живи хора, където звънтят не ореоли на светци, а светят меки сияния на скромни човешки съдби — няма и не може да се получи изравняване на сметката. Винаги нещо ще е в повече, а друго — по-малко. За добро или лошо, историята и съвременността са изтъкани от неравенства. И тайната на дълголетието на Студентския дом е тъкмо в едно такова градивно неравенство.

Това щастливо градивно неравенство се получава, когато хората, попаднали на едно място, дават повече отколкото вземат. В пълната с печални примери за разхищения и съсипни България Студентският дом е имал щастието да бъде създаден и обитаван от личности, които са оставяли повече отколкото са отнасяли със себе си. Тези личности са се раздавали почти изцяло и са оставяли за себе си само онова, без което не могат. Затова го има Студентският дом. Защото оставеното в неговото пространство винаги е било повече от взетото.

Нека да опазим традицията на това градивно неравенство!

Нека повече да оставим в нашия дом и по-малко да получим!

Нека бъдем сред онези, които знаят, че историята не започва от тях — че нито преди нас е бил Хаос, нито след нас иде Потоп!

Нека да помним и нека празнуваме!

Нека празнува всяко студентско сърце!

Бог да пази студентите на България и техния Дом!